

Puran Singh v. Gehal Singh, etc. (Pandit, J.)

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਬੈਚ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ, ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਬੈਚ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ. ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਵਿਭਚਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

(9) ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖੁੰਝ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.- ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ. ਐਸ

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਪੀਡਿਤ ਜੇ.

ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਗਹਿਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ

1968 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 527.

31 ਜੁਲਾਈ 1968

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (1908 ਦਾ ਐਕਟ V) — ਐੱਸ. 151, ਆਰਡਰ 41 ਅਤੇ ਨਿਯਮ 20— ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਿਫ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਡਿਕਰੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ— ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ— ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗਲਤੀ—ਕੀ ਸੱਚਾ-ਮੁੱਚੀ— ਅਜਿਹੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ—ਕੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗਲਤ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਗਲਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਦੁਖੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਲਤੀ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਗਲਤੀ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ

ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਗਲਤੀ, ਇਸ ਲਈ, ਸੱਚਾ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹੈ। ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਆਰਡਰ 41 ਨਿਯਮ 20 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਫ਼ੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(ਪਰਾ ੭)

1968 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਜੇ. ਐਸ. ਚੱਠਾ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਆਰਡਰ ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਕੋਐਲ ਕੇ ਅਪੁਰ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ।

N EMO, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਜੇ ਨਿਰਣਾ

ਪੀ ਐਚ, ਜੇ.—ਮਾਰਚ, 1959 ਵਿਚ, ਇਕ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗਹਿਲ ਸਿੰਘ, ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ। ਅਪ੍ਰੈਲ, 1965 ਵਿਚ, ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਦੇ ਉਲਟ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗਹਿਲ ਸਿੰਘ, ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਰੁਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਉਰਫ ਬੰਟੀ ਦੀ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

(2) ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ 20 ਜੂਨ, 1966 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ 19 ਜੁਲਾਈ, 1966 ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ / ਗਹਿਲ ਸਿੰਘ, ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ, ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ। ਭਾਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਨਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਜਨਵਰੀ, 1967 ਵਿਚ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਆਫ ਅਪੇਅਲ ਬੀਵੀ ਵਿਚ ਸੋਧ ਲਈ ਸੀਰੀਅਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਆਰਡਰ 1, ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਤੇ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਜੋੜਨਾ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਉਰਫ ਬੰਟੀ। ਦ

Puran Singh v. Gehal Singh, etc. (Pandit, J.)

ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ-ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਥੇ ਹੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੀ. ਸ਼ੰਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਦੀ ਗਲਤੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸੀ।

(3) ਇਸ ਦਰਖਾਸਤ ਦਾ ਵੈਡੀਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਨਾਂ ਹਟਾਉਣਾ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਦੀ ਘੋਰ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵੈਡੀਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ।

(4) ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦੇ ਖਰੜੇ ਵਿਚ ਮੁਦਈ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਇਹ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਅਪੀਲ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਤੋਂ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(5) ਇਸ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਦਈ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(6) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

(7) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ-ਸ਼ੀਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਸੀ। ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ, ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗਲਤ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵੇਲੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਦੁਖੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ

I.L.R. Punjab and Haryana (1969)2

ਉਹ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਗਲਤ ਸਨ। ਮੁਦਈ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਥੋਂ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤੀ, ਜੇਕਰ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਦੀ ਕਾਪੀ ਤੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਦਈ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉਸ ਗਲਤੀ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਗਲਤੀ, ਇਸ ਲਈ, ਸੱਚਾ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਐਸ. ਦੁਲਟ, ਕੇ.ਐਲ. ਗੋਸਾਈਂ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.ਜੇ., ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ ਬੁਰੀਆ ਬਨਾਮ ਗੌਬਿੰਦ ਰਾਮ ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਨੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਦੀ। ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਗਲਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਰਡਰ XLI, ਨਿਯਮ 20, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਫੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇ।

ਆਰਡਰ XLI, ਨਿਯਮ 20 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਦੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਰਡਰ XLI ਦੇ ਨਿਯਮ 20 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਿਵੇਕਲੀ ਜਾਂ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ.

ਆਰਡਰ XLI ਨਿਯਮ 20 ਵਿੱਚ "ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਕੋਈ ਅਟੱਲ ਨਿਯਮ, ਏਆਈਆਰ 1927, ਪੀਸੀ, 252 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਹਰੇਕ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਕੇਸ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਕੇਸ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਜਾਂ ਨਾ ਛੱਡਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਹੀ ਗਲਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਲਝਾਇਆ ਜਾਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਗਲਤੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਡਿਕਰੀ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਗਲਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। "

(8) ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਲਾਭੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਹਾਈ ਨੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ। ਉੱਥੋਂ, ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-

(1) A.I.R. 1959 Pb. 277.

Puran Singh v. Gehal Singh, etc. (Pandit, J.)

“ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਪੀਲ ਲਈ ਸਮਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਭੁੱਲ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਡਰ 41, ਨਿਯਮ 20 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਆਰਡਰ 41, ਨਿਯਮ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਜੇਕਰ ਸੀਮਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 5, ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਆਰਡਰ 41, ਨਿਯਮ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ

(9) ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮ ਕਮੇਟੀ ਬੁਰੀਆ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ ਬੁਰੀਆ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੁਲ ਬੈਚ ਦਾ ਗਠਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(10) ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਠਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਯੋਗ ਵਜੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੋਕਾਂਗਾ।

(11) ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੇ. ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ